

Camelia Săpoi

Veronica Hoitan

LBRIS

We know
books
Daniela Ivan

Colecția Pregătim performanța!

De la antrenament la competiție

Exerciții și teste de limba și literatura
română clasa a VI-a

Editura **TREND**

Cuvânt înainte	3
-----------------------------	----------

Teste diagnostice

Varianta 1	4
Varianta 2	5
Varianta 3	7

Unitatea I. Septembrie - octombrie

Cartea – obiect cultural. Texte literare. Texte nonliterare: anunțul, știrea	9
Opera lirică. Opera epică. Trăsături	11
Figuri de stil. Versificația	13
Lexicul	15
Noțiuni de fonetică	17
Test 1	19
Test 2	20

Unitatea II. Noiembrie - decembrie

Structura operei literare. Descrierea	22
Structura operei literare. Dialogul	24
Structura operei literare. Narațiunea. Momentele subiectului. Rezumatul ..	26
Verbul	28
Test 1	31
Test 2	33

Unitatea III. Ianuarie - februarie

Pastelul	35
Substantivul	37
Adjectivul	39
Semne de punctuație. Semne de ortografie	41
Scrisoarea	43
Test 1	45
Test 2	47

Unitatea IV. Martie - aprilie

Fabula. Motivarea unei opinii	49
Pronumele	51
Numeralul	54
Adverbul	56
Interjecția	58
Test 1	60
Test 2	62

Unitatea V. Mai - iunie

Doina populară. Trăsături	64
Prepoziția. Regimul cazual al prepozițiilor. Conjunția	66
Sintaxa propoziției	68
Sintaxa frazei	70
Test 1	72
Test 2	74

Teste finale

Test 1	76
Test 2	78
Test 3	81
Test 4	83
Test 5	86
Test 6	89
Test 7	91
Test 8	94
Test 9	97
Test 10	99

Bareme de evaluare și notare. Sugestii de rezolvare	101
---	-----

VARIANTA 1

Pentru rezolvarea corectă a tuturor cerințelor din Partea I și din Partea a II-a se acordă 78 de puncte. Pentru redactarea întregii lucrări se acordă 12 puncte.

Din oficiu se acordă 10 puncte.

Timpul efectiv de lucru este de 50 de minute.

Partea I (54 de puncte)

Citește, cu atenție, textul următor și răspunde cerințelor formulate:

Când surorile celelalte se urcau deasupra mării, sora cea mai mică rămânea singurică și se uita după ele și mai că-i venea să plângă, dar zânele mării n-au lacrimi și de aceea durerea lor e și mai mare.

— *O, de-aș împlini odată cincisprezece ani! ofta ea; de pe acuma știu că lumea de pe pământ și oamenii au să-mi fie dragi!*

În sfârșit, a împlinit cincisprezece ani.

— *Acuma ești mare — i-a spus bunica, mama împăratului mării. Hai să te gătesc și pe tine ca și pe surorile tale!*

Și i-a pus în păr o cunună de crini albi, cu petale de mărgăritar; și i-a mai prins de coadă opt stridii mari ca să-i însemne rangul.

— *Mă doare — a zis domnița.*

— *Trebuie să rabzi; măreția se ține cu osteneală!*

(Hans Christian Andersen, *Zâna mării*, fragment)

Pornind de la textul dat, rezolvă următoarele sarcini:

A. Limba română

1. Transcrie, din text, două cuvinte care conțin diftongi și unul care conține vocale în hiat. (6 p)

2. Selectează trei cuvinte obținute prin derivare și explică cum s-au format. (6 p)

3. Scrie sinonime potrivite sensului din text pentru cuvintele: *durerea*, (*durerea lor e și mai*) *mare*, *să (te) gătesc*. (6 p)

4. Precizează ce părți de vorbire sunt următoarele cuvinte din text: *hai*, *opt*, *ofta*. (6 p)

5. Indică funcția sintactică a cuvintelor subliniate în text: *mare*, (*de pe*) *pământ*, (*pe*) *tine*. (6 p)

6. Transcrie, din text, trei verbe la modul indicativ, la timpuri diferite și precizează fiecare timp verbal. (6 p)

B. Înțelegerea textului.

1. Numește două moduri de expunere prezente în textul suport. (6 p)
2. Scrie ce primește sora cea mică la împlinirea vârstei de cincisprezece ani. (6 p)
3. Explică, în 3-5 rânduri, afirmația din ultima replică a bunicii: *măreția se ține cu osteneală!* (6 p)

Partea a II-a (24 de puncte)

Redactează o compunere de 8-10 rânduri (aproximativ 80-100 de cuvinte) în care să folosești trei cuvinte selectate din textul de la Partea I. Dă un titlu sugestiv compunerii.

Notă! Vei primi **12 puncte** pentru redactarea întregii lucrări (respectarea normelor de ortografie, de punctuație și de exprimare, respectarea limitelor de spațiu indicate).

VARIANTA 2

Pentru rezolvarea corectă a tuturor cerințelor din Partea I și din Partea a II-a se acordă 78 de puncte. Pentru redactarea întregii lucrări se acordă 12 puncte.

Din oficiu se acordă 10 puncte.

Timpul efectiv de lucru este de 50 de minute.

Partea I (54 de puncte)

Citește, cu atenție, textul următor și răspunde cerințelor formulate:

Femeia se învoi la asta, dar purtătorul de arme al împăratului, care auzise totul, fiind credincios tânărului împărat, îi raportă tot planul făcut împotriva-i.

— *Lasă, că le dau eu de hac, zise croitorașul.*

Seara, el se culcă la vremea obișnuită odată cu nevasta sa, și când dânsa socoti că el a adormit, se ridică, deschise ușa și se culcă la loc.

Croitorașul, care numai se prefăcea că doarme, începu să strige cu glas tare:

— *Băiete, fă-mi pieptarul și cârpește-mi pantalonii, ori îți trag cu cotul peste urechi! Am doborât șapte dintr-o lovitură, am omorât doi uriași, am pus mâna pe inorog, am prins un porc mistreț și o să mă tem de cei ce stau afară la ușă!*

Când cei de afară auziră pe croitor vorbind astfel, îi cuprinse o frică mare, fugiră de parcă ar fi fost urmăriți de o oștire sălbatică, și nimeni nu mai îndrăzni

să se apropie de el.

Și așa croitorașul fu împărat toată viața lui.

(Frații Grimm, *Croitorașul cel viteaz*, fragment)

A. Limba română

1. Transcrie trei cuvinte derivate și explică formarea lor. (6 p)
2. Precizează grupul vocalic (difong, trifong, hiat) existent în cuvintele: *femeia, auzise, fiind, seara, croitoraș, numai*. (6 p)
3. Scrie antonimele următoarelor cuvinte din text: *afară, să se apropie, deschise, tare, uriași, mari*. (6 p)
4. Precizează valorile morfologice ale cuvintelor: *tânărului (împărat), (planul) făcut, zise, seara, dânsa, afară*. (6 p)
5. Construiește enunțuri în care cuvintele date să aibă o valoare morfologică diferită de text: *seara, tare, lui*. (6 p)
6. Notează funcțiile sintactice ale substantivului *împărat* din textul dat. (6 p)

B. Înțelegerea textului

1. Precizează trei personaje care apar în fragmentul citat. (6 p)
2. Scrie două moduri de expunere din text. (6 p)
3. Motivează care etapă a narațiunii crezi că este cuprinsă în fragmentul citat. (6 p)

Partea a II-a (24 de puncte)

Redactează o compunere narativă de 10-15 rânduri, în care să povestești lupta croitorașului cu cei doi uriași, așa cum ți-o imaginezi, folosind și trei cuvinte, la alegere, din textul dat. Dă un titlu potrivit compunerii.

Pentru rezolvarea corectă a tuturor cerințelor din Partea I și din Partea a II-a se acordă 78 de puncte. Pentru redactarea întregii lucrări se acordă 12 puncte.

Din oficiu se acordă 10 puncte.

Timpul efectiv de lucru este de 50 de minute.

Partea I (54 de puncte)

Citește, cu atenție, textul următor și răspunde cerințelor formulate:

*Somnoroase păsărele
Pe la cuiburi se adună,
Se ascund în rămurile —
Noapte bună!*

*Trece lebăda pe ape
Între trestii să se culce —
Fie-ți îngerii aproape,
Somnul dulce!*

*Doar izvoarele suspină,
Pe când codrul negru tace;
Dorm și florile-n grădină —
Dormi în pace!*

*Peste-a nopții feerie
Se ridică mândra lună,
Totu-i vis și armonie —
Noapte bună!*

(Mihai Eminescu, *Somnoroase păsărele*)

1. Găsește sinonime potrivite pentru sensul din text al următoarelor cuvinte: *suspină, dulce*. (6 p)
2. Găsește antonime potrivite pentru sensul din text al următoarelor cuvinte: *tace, bună*. (6 p)
3. Extrage din text două cuvinte derivate și explică modul de formare. (6 p)
4. Identifică în text un cuvânt care conține diftong și unul care conține hiat. Scrieți aceste cuvinte despărțite în silabe și marcați diftongul, respectiv hiatul. (6 p)
5. Formează familia lexicală a cuvântului *negru* (trei termeni). (6 p)
6. Scrie două consecințe ale utilizării cratimei în structura *florile-n*. (6 p)
7. Precizează ce părți de vorbire sunt următoarele cuvinte din text: *bună, peste, armonie*. (6 p)
8. Indică funcția sintactică a cuvintelor subliniate în text: *tace, îngerii, vis*. (6 p)

9. Identifică în textul dat trei verbe aflate la trei moduri diferite. Precizează pentru fiecare verb ales modul și funcția sintactică. (6 p)

Partea a II-a (30 de puncte)

Redactează o compunere de 15-25 rânduri, în care să demonstrezi că textul „*Somnoroase păsărele*” de Mihai Eminescu este o descriere artistică.

În compunerea ta, trebuie:

- să definești descrierea artistică, numind două caracteristici; (8 p)
- să ilustrezi trăsăturile descrierii artistice cu exemple adecvate, selectate din textul dat; (8 p)
- să utilizezi un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; (4 p)
- să respecți limita de spațiu indicată. (4 p)

Notă! Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări (respectarea normelor de ortografie, de punctuație și de exprimare, respectarea limitelor de spațiu indicate)

Cartea — obiect cultural.**Texte literare. Texte nonliterare: anunțul, știrea**

Citește, cu atenție, textele următoare:

Am știut dintotdeauna, dar abia acum, mai târziu, am aflat, adică am devenit conștient de faptul că o carte nu este doar o carte. Că, pentru a citi cu adevărat o carte, trebuie s-o scrii.

O carte este un obiect în același timp mai complicat și mai simplu decât pare. [...]

*De ce să cumperi mai multe exemplare dintr-o carte? Pentru că fiecare lectură e unică, uncat. Tocmai de aceea, marile cărți ale omenirii sau, pur și simplu, cărțile care ne plac (cum au fost de exemplu, pentru generația mea de astăzi, tineri buni, cele cinci volume ale **Cireșarilor** lui Constantin Chiriță), fie arată ca niște terfeloage de atâta întrebuintare — căci o bună lectură, o lectură adevărată înseamnă, mai presus de orice, a te folosi de o carte —, fie, ca în cazul meu, există mai multe exemplare.*

(Bogdan Ghiu, *Ce poți să faci cu o carte*, din *Care-i faza cu cititul?*, fragmente)

Antologia „Care-i faza cu cititul?” lansată la Librăria Humanitas Kretzulescu, de D. S., HotNews.ro (Actualitate | Cultură)

Marți, 14 decembrie 2010, 13:37

Editura ART, împreună cu invitații ei, Ioana Pârvulescu, Mircea Cărtărescu, Ioana Nicolaie, Simona Popescu, Fanny Chartres, Doina Ruști, Florin Bican, Tina Sâmișăian și Liviu Papadima, vă dau întâlnire la lansarea antologiei „Care-i faza cu cititul?”. Cele 25 de texte adunate în acest volum coordonat de Liviu Papadima deschid seria „Cărțile mele”, o nouă colecție a Editurii ART, coordonată de Tina Sâmișăian și concepută ca o „instigare” la citit a celor între 10 și 14 ani. Lansarea va avea loc vineri, 17 decembrie, la ora 17:00, la Librăria Humanitas Kretzulescu, unde scriitorii îi invită pe copii pentru a le povesti despre întâlnirile cu primele cărți care le-au dat de gândit și le-au deschis pofta de citit.

(www.hotnews.ro/stiri-cultura)

Formulează răspunsuri pentru fiecare dintre cerințele următoare:

A) Trebuie să știi!

1. Indică titlul cărții și autorul pentru primul fragment citat.

2. Stabilește valoarea de adevăr pentru următoarele afirmații:

A | F Cuprinsul unei cărți este situat întotdeauna la sfârșitul cărții.

A | F Prefața și postfața cuprind aceleași informații.

A | F Nota explicativă poate fi plasată în subsolul paginii sau la sfârșitul capitolelor.

A | F Prefața poate apărea atât în textul literar, cât și în cel nonliterar.

3. Stabilește cărui tip de text, literar sau nonliterar, aparțin cele două fragmente citate.

4. Numește un text literar citat în unul din cele două fragmente.

5. Scrie care este informația transmisă de știrea citată.

B) Pot mai mult!

1. Scrie un argument pentru încadrarea celor două fragmente într-un tip de text: literar sau nonliterar.

2. Precizează, pe baza definițiilor, diferența dintre *prefață* și *postfață*.

3. Menționează două caracteristici ale știrii, pe baza celui de-al doilea fragment.

4. Scrie o definiție personală, originală, pentru *carte* — *obiect cultural*.

5. Ai cumpărat o carte. Dorești să o oferi spre lectură și altor cititori interesați. Scrie un anunț în acest sens.

C) Vreau performanță!

1. Prezintă, în maxim 10 rânduri, diferența dintre textele literare și textele nonliterare, bazându-te pe exemple pentru fiecare din cele două tipuri de texte

2. Ai participat la un concurs de talente desfășurat la tine în școală. Redactează o știre pentru site-ul școlii în care să prezinți desfășurarea concursului și câștigătorii.

3. Explică, în 3-4 rânduri, motivul pentru care *o carte nu este doar o carte*.

4. Scrie un text argumentativ, de 10-15 rânduri, despre rolul cărții în viața copiilor și în formarea lor viitoare.

5. Scrie un text de 10-15 rânduri, în care să răspunzi într-un mod cât mai interesant, original, întrebării lansate de Bogdan Ghiu: *Ce poți să faci cu o carte*.

Opera lirică. Opera epică. Trăsături

Citește, cu atenție, textele următoare:

*Pune-ți, copile, capul pe pernă,
Te-așteaptă vise, prunc adormit,
În vise viața este eternă,
Cu ceruri blânde și fără sfârșit.*

*La geam lumina lunii ți-o scapăr
Luminii tale să-i dau ecou,
Dormi, fericitule, că eu te apăr,
Că eu în tine mă nasc din nou.*

*Ce știi tu-n lume câte se-ntâmplă,
Nici nu e bine tu să le știi,
Lumea-ngenunche la a ta tâmplă,
Și, lângă tine suflet, cor de copii. [...]*

*Mama și tata ție-ți vor face
Leagăn de stele și de ninsori,
Să-ți fie bine, să dormi în pace,
Să ai lumina la ursitori.*

*Trupul tău fraged ca un mesteacăn
Să se îndoaie galeș în somn,
Ca să crești mare, plâng și te leagăn,
Copile dulce, prea tinere domn.*

(Adrian Păunescu, *Leagăn pentru toată copilăria*, fragmente)

Hai mai bine despre copilărie să povestim, căci ea singură este veselă și nevinovată. Și, drept vorbind, acesta-i adevărul.

Ce-i pasă copilului când mama și tata se gândesc la neajunsurile vieții, la ce poate să aducă ziua de mâne, sau că-i frământă alte gânduri pline de îngrijire. Copilul, încălecat pe bățul său, gândește că se află călare pe un cal de cei mai strașnici, pe care aleargă, cu voie bună, și-l bate cu biciul, și-l strunește cu tot dinadinsul, și răcnește la el din toată inima, de-ți ie auzul; și de cade jos, crede că l-a trântit calul, și pe băț își descarcă mânia în toată puterea cuvântului... [...]*

Când mama nu mai putea de obosită și se lăsa câte oleacă ziua, să se odihnească, noi, băieții, tocmai atunci ridicam casa în slavă. Când venea tata noaptea de la pădure din Dumesnicu, înghețat de frig și plin de promoroacă, noi îl spăriam sărindu-i în spate pe întuneric.[...]

— *Încă te uiți la ei, bărbate, zicea mama, și le dai paièle*, așa-i?... [...]*

— *Ia lasă-i și tu, nevastă, măi nevastă, lasă-i, că se bucură și ei de venirea mea, zicea tata, dându-ne huța.*

(Ion Creangă, *Amintiri din copilărie*, fragmente)

***mâne** = mâine;

***a-i da (cuiva) paièle** = a măguli, a flata pe cineva; a fi prea îngăduitor, a-i da (cuiva) nas.

Formulează răspunsuri pentru fiecare dintre cerințele următoare:

A) Trebuie să știi!

1. Încadrează fiecare din cele două texte în genurile literare cunoscute.
2. Scrie un argument pentru încadrarea făcută la exercițiul anterior.
3. Transcrie două versuri care conțin mărci ale eului liric.
4. Identifică două elemente ale operei epice prezente în unul din fragmentele date.
5. Numește modul de expunere dominant prezent în fragmentul de text epic.

B) Pot mai mult!

1. Scrie două argumente sau două contraargumente pentru următoarea afirmație:
Poezia *Leagăn pentru toată copilăria* de Adrian Păunescu aparține operei lirice, deoarece este scrisă în versuri.
2. Precizează un aspect pe care îl au în comun cele două fragmente de text.
3. Transcrie, din ambele texte, secvențe care surprind inocența copilăriei.
4. Motivează, în 4-5 rânduri, prezența mamei și a tatălui în cele două texte.
5. Stabilește diferența dintre narator și eul liric.

C) Vreau performanță!

1. Scrie o compunere de minimum 10 rânduri, în care să demonstrezi că poezia *Leagăn pentru toată copilăria* de Adrian Păunescu este o operă lirică.
2. Scrie în 8-10 rânduri despre modul în care este tratată tema copilăriei în cele două texte suport.
3. Scrie un text de minimum 10 rânduri despre ce înseamnă pentru tine copilăria, vârsta de aur din viața omului. Dă un titlu sugestiv, original, compunerii tale.
4. Redactează o compunere de minimum 10 rânduri, în care să demonstrezi că unul din fragmentele suport aparține operei epice.
5. Scrie o compunere de 10-15 rânduri, în care să devii narator pentru o întâmplare din copilăria ta. Dă un titlu sugestiv compunerii tale.

Figuri de stil. Versificația

Citește, cu atenție, textele următoare:

*Crizantema, floare rară,
Cu petale diafane,
A-nflorit. Și floarea toată
Și-a-mbrăcat-o cu volane.*

*Dar văzând-o așa frumoasă
Și-mbrăcată ca o stea,
Vântul a venit, a luat-o
Și-a pornit în dans cu ea.*

*Stă în rond și nu-i e teamă
Chiar de-al toamnei carnaval.
Cum e albă ca zăpada,
Parcă s-a gătit de bal.*

*Și dansează acum, dansează,
Vântu-o ține-n braț de stei,
Pomii azvârle cu confete,
Frunze galbene de tei...*
(Virgil Carianopol, *Peisaj de toamnă*)

*Același farmec verde
Și ochiul nostru viu
O primăvară verde
Și-o toamnă-n arămiu.*

*Că dacă primăvara, cu voci de păsărele
Ne-nveselește-n cântec de paseri neînvinse,
Și toamna calmă, tristă, cu vânturile grele,
Ne liniștește-n taină cu umbrele ei stinse.*
(Iulia Hasdeu, *Primăvara și toamna*)

*Te uită, frunza pică irosită
Și vântul geme prohodind departe!
Puțină vreme încă ne desparte
De iarna tristă, prea curând sosită!...*

*Ca un palat pustiu, cu geamuri sparte,
Pădurea noastră tace părăsită:
Eu singur cânt cu voce obosită
Și trec prin încăperile-i deșarte...*
(Șt. O. Iosif, *Toamnă*)

Formulează răspunsuri pentru fiecare dintre cerințele următoare:

A) Trebuie să știi!

1. Numește figura de stil din versul *Cum e albă ca zăpada* și precizează elementul la care se referă.
2. Transcrie o personificare din prima poezie citată.
3. Stabilește măsura pentru următorul vers: *Crizantema, floare rară*.
4. Extrage, din prima poezie, o enumerație și o repetiție.
5. Explică, în 2-3 rânduri, epitetul *grele* din secvența *vânturile grele*.